

CONVENCIÓ SOBRE ELS DRETS DE L'INFANT

VERSIÓ COMPLETA

Va ser adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides dia 20 de novembre de 1989. Fins al maig de 2000 ha estat ratificada per tots els estats del món, excepte Estats Units i Somàlia.

Atès que a tots els països del món hi ha infants que viuen en condicions excepcionalment difícils i que aquests infants necessiten una especial consideració;

Si tenim degudament en compte la importància de les tradicions i dels valors culturals de cada poble en la protecció i el desenvolupament harmoniós de l'infant;

Atesa la importància de la cooperació internacional per a la millora de les condicions de vida dels infants a tots els països, en particular en els països en desenvolupament;

HAN CONVENGUT:

PRIMERA PART

Article 1

Als efectes de la present Convenció, s'entén per infant tot ésser humà menor de devuit anys d'edat, llevat que en virtut de la llei que li sigui aplicable, hagi obtingut abans la majoria d'edat.

Article 2

Els estats participants en la present Convenció respectaran els drets enunciats en aquesta convenció i n'asseguraran l'aplicació a cada infant subjecte a la seva jurisdicció sense cap distinció, independentment de la raça, el color, el sexe, l'idioma, la religió, l'opinió política o d'una altra d'origen nacional, ètnic o social, la posició econòmica, els impediments físics, el naixement oalsevol altra condició de l'infant, dels seus pares o dels seus tutors.

Els estats participants prendran totes les mesures apropiades per assegurar que l'infant sigui protegit contra tota forma de discriminació o càstig per causa de la condició, les activitats, les opinions pressades o les creences dels seus pares, dels seus tutors o dels seus familiars.

Article 3

En totes les mesures concernents als infants que prenguin les institucions, públiques o privades de benestar social, els tribunals, les autoritats administratives o els òrgans legislatius, l'interès superior de l'infant ha de ser la consideració primordial que s'ha de tenir en compte.

Els estats participants es comprometran a assegurar a l'infant la protecció i la cura que sigui necessària per al seu benestar, tenint en compte els drets i els deures dels pares, tutors o altres persones que en siguin responsables davant la llei. Amb aquesta finalitat prendran les mesures legislatives i administratives adequades.

Els estats participants s'asseguraran que les institucions, serveis i instal·lacions responsables de la cura i la protecció dels infants s'ajustin a les normes establertes per les autoritats competents, especialment en matèria de seguretat, sanitat, nombre i idoneïtat del seu personal i supervisió competent.

Article 4

Els estats participants adoptaran totes les mesures administratives, legislatives i d'altra índole apropiades per donar efectivitat als drets reconeguts en la present Convenció. Pel que fa als drets econòmics, socials i culturals, els estats participants adoptaran aquestes mesures conformement als recursos de què disposin i, quan calgui, en el marc de la cooperació internacional.

Article 5

Els estats participants respectaran les responsabilitats, els drets i els deures dels pares o, si n'és el cas, dels familiars o de la comunitat, segons estableixi el costum local, dels tutors, o altres persones encarregades legalment d'impair a l'infant, en consonància amb l'evolució de les seves facultats, la direcció i l'orientació apropiades perquè aquest infant exerceixi els drets reconeguts en la present Convenció.

Article 6

1. Els estats participants reconeixen que tot infant té el dret intrínsec a la vida.
2. Els estats participants garantirán al màxim la supervivència i el desenvolupament de l'infant.

Article 7

1. Cal registrar l'infant immediatament després del seu naixement, moment des del qual tindrà dret a un nom, a adquirir una nacionalitat i, sempre que sigui possible, a conèixer els seus pares i a ser atès per aquests.

2. Els estats participants vetllaran per l'aplicació d'aquests drets d'acord amb la legislació nacional i les obligacions que hagin contractat en virtut dels instruments internacionals pertinents en aquesta matèria, sobretot quan l'infant resultaria apàtrida d'una altra manera.

Article 8

1. Els estats participants es comprometran a respectar el dret de l'infant a preservar la seva identitat que inclou la nacionalitat, el nom i les relacions familiars d'acord amb la llei i sense ingerències il·lícites.

2. Quan l'infant sigui privat il·legalment d'algun dels elements de la seva identitat o de tots, els estats participants hauran de prestar l'assistència i la protecció apropiades amb vista a restablir ràpidament la seva identitat.

Article 9

1. Els estats participants vetllaran perquè a l'infant no el separin dels seus pares contra la voluntat d'aquests, llevat de quan, a reserva de revisió judicial, les autoritats competents determinin, conformement a la llei i als procediments aplicables, que aquesta separació és necessària per a l'interès superior de l'infant. Aquesta determinació pot ser necessària en un cas particular, per exemple, en un cas en què l'infant sigui objecte de maltractament o deixadesa per part dels pares o quan aquests vivin separats i s'ha d'adoptar una decisió sobre el lloc de residència de l'infant.

2. En qualsevol procediment iniciat d'acord amb el paràgraf 1, s'oferirà a totes les parts interessades l'oportunitat de participar-hi i de donar a conèixer les seves opinions.

3. Els estats participants respectaran el dret de l'infant que estigui separat d'un o d'ambdós pares a mantenir relacions personals i contacte amb aquests de manera regular, llevat que això sigui contrari a l'interès superior de l'infant.

4. Quan aquesta separació sigui resultat d'una mesura adoptada per un estat participant, com la detenció, l'empresonament, l'exili, la deportació o la mort (inclosa la mort deguda a qualsevol causa mentre la persona estigui empresonada per l'Estat) d'un dels pares o de tots dos o bé de l'infant, l'estat participant proporcionarà quan li ho demanin, a l'infant o si n'és el cas, a un altre familiar, informació bàsica sobre el parador del familiar o familiars absents, llevat que això resultés perjudicial per al benestar de l'infant. Els estats participants s'asseguraran a més que la presentació de tal petició no impliqui per si mateixa conseqüències desfavorables per a ell o els interessats.

Article 10

1. Conformement a l'obligació que correspon als estats participants, d'acord amb el que disposa el paràgraf 1 de l'article 9, tota sol·licitud feta per un infant o pels seus pares per entrar en un estat participant o per sortir-ne a l'efecte de reunir-se la família, serà atesa pels estats participants de manera favorable, humanitària i expeditiva. Els estats participants garantirán, a més, que la presentació d'aquesta petició no impliqui conseqüències desfavorables per als peticionaris ni per als seus familiars.

2. L'infant amb pares que resideixin en estats diferents tendran dret a mantenir periòdicament, llevat de circumstàncies excepcionals, relacions personals i contactes directes amb ambdós pares. Amb aquesta finalitat, i conformement a l'obligació assumida pels estats participants, en virtut del paràgraf 1 de l'Article 9, els estats participants respectaran el dret de l'infant i dels seus pares de sortir de qualsevol país, inclòs el propi, i d'entrar en el seu país. El dret de sortir de qualsevol país estarà subjecte solament a les restriccions estipulades per llei i que siguin necessàries per protegir la seguretat nacional, l'ordre públic, la salut o la moral públiques o els drets i llibertats d'altres persones i estigui en consonància amb la resta de drets reconeguts per la present Convenció.

Article 11

1. Els estats participants adoptaran mesures per lluitar contra la retenció i els trasllats il·licits d'infants a l'estranger.

2. Amb aquesta finalitat, els estats participants promouran la conclusió d'acords bilaterals o multilaterals o l'adhesió a acords existents.

Article 12

1. Els estats participants en la present Convenció garantirán a l'infant que estigui en condicions de formar-se un judici propi el dret d'expressar la seva opinió lliurement en tots els assumptes que l'afecten. Les seves opinions es tendran degudament en compte en funció de l'edat i la maduresa.

2. Amb aquesta finalitat, es donarà en particular a l'infant l'oportunitat de ser escoltat en tot procediment judicial o administratiu que l'afecti, bé directament, bé per mitjà d'un representant o d'un òrgan apropiat, conformement a les normes de procediment de la llei nacional.

Article 13

L'infant tindrà dret a la llibertat d'expressió. Aquest dret inclourà la llibertat de cercar, rebre i difondre informacions i idees de tota classe, sense consideració de fronteres, oralment o per escrit, en forma artística o per qualsevol altre mitjà triat per l'infant.

1. L'exercici d'aquest dret podrà estar subjecte a certes restriccions, que seran únicament les que la llei prevegi i siguin necessàries: a) per al respecte dels drets a la reputació dels altres, o b) per protegir la seguretat nacional o l'ordre públic o per protegir la salut o la moral públiques.

Article 14

1. Els estats participants respectaran el dret de l'infant a la llibertat de pensament, de consciència i de religió.

2. Els estats participants respectaran els drets i els deures dels pares, i si n'és el cas dels tutors, d'orientar l'infant en l'exercici del seus drets de manera adequada a l'evolució de les seves facultats.

3. La llibertat de manifestar la pròpia religió o les pròpies conviccions només ha d'estar sotmesa a les limitacions imposades per la llei i que són necessàries per protegir la seguretat, l'ordre, la salut o la moral públiques o els drets i les llibertats fonamentals de les altres persones.

Article 15

1. Els estats participants reconeixen els drets de l'infant a la llibertat d'associació i a la llibertat de celebrar reunions pacífiques.

2. No s'imposaran restriccions en l'exercici d'aquests drets diferents de les establertes de conformitat amb la llei i que siguin necessàries en una societat democràtica, en interès de la seguretat nacional o pública, l'ordre públic, la protecció de la salut i la moral pública o la protecció dels drets i les llibertats de tercers.

Article 16

1. Els estats participants reconeixen el dret de l'infant a no ser objecte d'ingerències arbitràries il·legals en la seva vida privada, la seva família, el seu domicili o la seva correspondència, ni d'at: il·legals a la seva honra o a la seva reputació.

2. L'infant té dret a la protecció de la llei contra aquestes ingerències o atacs.

Article 17

1. Els estats participants reconeixen la important funció que exerceixen els mitjans de comunicació social i vetllaran perquè l'infant tenguí accés a la informació i al material procedent de diverses fonts nacionals i internacionals, en especial la informació i el material que tenguin per finalitat promoure el benestar social, espiritual i moral i la seva salut física i mental. Amb aquesta finalitat, els estats participants:

a) Encoratjaran els mitjans de comunicació de masses a difondre informació i materials d'interès social i cultural per a l'infant, d'acord amb l'esperit de l'article 29.

b) Promouran la cooperació internacional en la producció, l'intercanvi i la difusió d'aquesta informació i d'aquests materials procedents de diverses fonts culturals, nacionals i internacionals.

c) Impulsaran la producció i la difusió de llibres per a infants.

d) Encoratjaran els mitjans de comunicació de masses perquè tenguin particularment en compte les necessitats lingüístiques de l'infant que pertanyi a un grup minoritari o que sigui indígena.

e) Promouran l'elaboració de directrius apropiades per protegir l'infant contra tota informació i material que sigui perjudicial per al seu benestar, tenint en compte les disposicions dels articles 13 i 18.

Article 18

1. Incumbirà als pares o, si n'és el cas als tutors, la responsabilitat primordial de la criaça i el desenvolupament de l'infant. La seva preocupació fonamental serà l'interès superior de l'infant.

2. Als efectes de garantir i promoure els drets enunciats en aquesta Convenció, els estats participants prestaran l'assistència apropiada als pares i als tutors per a l'exercici de les seves funcions pel que fa a la criaça de l'infant i vetllaran per la creació d'institucions, instal·lacions i serveis per a la cura dels infants.

3. Els estats participants adoptaran totes les mesures apropiades perquè els infants amb pares que treballin tenguin dret a beneficiar-se dels serveis i instal·lacions de guarda dels infants als quals puguin acollir-se.

Article 19

1. Els estats participants adoptaran totes les mesures legislatives, administratives, socials i educatives apropiades per protegir l'infant contra tota forma de violència, perjudici o abús físic o mental, deixadesa o tractament negligent, maltractaments, o explotació, inclòs l'abús sexual, mentre l'infant es trobi sota la custòdia dels pares, d'un tutor o de qualsevol altra persona que el tenguí a càrrec seu.

2. Aquestes mesures de protecció haurien de comprendre, segons correspongui, procediments eficaços, per a l'establiment de programes socials amb la finalitat de proporcionar l'assistència necessària a l'infant i als qui en tenen cura, com també per a altres formes de prevenció i per a la identificació, la notificació, la remissió a una institució, la investigació, el tractament, l'observació ulterior dels casos descrits abans de maltractament a l'infant i, si correspon, la intervenció judicial.

Article 20

1. Els infants temporalment o permanentment privats del seu ambient familiar, l'interès superior dels quals exigeixi que no romanguin dins aquest entorn, tendran dret a la protecció i l'assistència especials de l'Estat.
2. Els estats participants asseguraran, conformement a les seves lleis nacionals, altres tipus d'atenció per a aquests infants.
3. Entre aquestes atencions figuraran, entre altres coses, la col·locació en una altra família, la kafaia del dret islàmic, l'adopció o, si cal, la col·locació en institucions adequades de protecció de menors. En considerar les solucions, es prestarà una particular atenció a la conveniència que hi hagi continuïtat en l'educació de l'infant i al seu origen ètnic, religiós, cultural i lingüístic.

Article 21

Els estats, que reconeixen i/o permeten el sistema d'adopció, tendran esment que l'interès superior de l'infant hi sigui la consideració primordial i:

- a) Vetllaran perquè l'adopció de l'infant tan sols sigui autoritzada per les autoritats competents, les quals determinaran, d'acord amb les lleis i els procediments aplicables sobre la base de tota la informació pertinent i fidedigna, que l'adopció és admissible en vista de la situació jurídica de l'infant en relació amb els seus pares, parents i tutors i que, quan es requereixi, les persones interessades hagin donat, amb coneixement de causa, el consentiment a l'adopció després d'haver rebut l'assessorament necessari.
- b) Reconixeran que l'adopció per persones que resideixen en un altre país pot ser considerada com un altre mitjà de tenir cura de l'infant, en el cas que aquest no pugui ser col·locat en un lloc de guarda o lliurat a una família adoptiva o no pugui ser atès de manera adequada en el país d'origen.
- c) Vetllaran perquè l'infant, objecte d'adopció en un altre país, gaudeixi de la salvaguarda i les normes equivalents a les que hi havia respecte de l'adopció per persones que resideixen en el mateix país.
- d) Adoptaran totes les mesures apropiades per garantir que, en el cas d'adopció per persones que resideixen en un altre país, la col·locació no doni lloc a beneficis financers indeguts per als qui hi participin.
- e) Promouran, quan correspongui, els objectius del present article mitjançant la concertació d'aveniments o acords bilaterals o multilaterals i s'esforçaran dins aquest marc, per garantir que la col·locació de l'infant en un altre país s'efectuï per mitjà de les autoritats o dels organismes competents.

Article 22

1. Els estats participants adoptaran mesures adequades per aconseguir que l'infant que sol·liciti l'estatut de refugiat o que sigui considerat refugiat d'acord amb el dret i els procediments internacionals o interns aplicables rebí, tant si està tot sol com si va acompanyat dels pares o de qualsevol altra persona, la protecció i l'assistència humanitària adequades per gaudir dels drets pertinents enunciat en aquesta Convenció i en altres instruments internacionals de drets humans o de caràcter humanitari en què els esmentats estats siguin participants.
2. A aquest efecte, els estats participants cooperaran, de la manera que considerin apropiada, en tots els esforços de les Nacions Unides i la resta d'organitzacions internacionals competents i organitzacions no governamentals que cooperin amb les Nacions Unides per protegir i ajudar aquest infant a localitzar els seus pares o altres membres de la família de l'infant refugiat, per tal d'obtenir la informació necessària perquè es reuneixi amb la família. En els casos en què no es pugui localitzar cap dels pares o membres de la família es concedirà a l'infant la mateixa protecció que a qualsevol altre infant privat permanentment o temporalment del seu entorn familiar, per qualsevol altre motiu, com es disposa en la present Convenció.

Article 23

1. Els estats participants reconeixen que l'infant mentalment o físicament impedit ha de gaudir d'una vida plena i decent en condicions que assegurin dignitat, li permetin arribar a valer-se per ell mateix i facilitin la participació activa de l'infant en la comunitat.
2. Els estats participants reconeixen el dret de l'infant impedit a rebre atencions especials i encoratjaran i asseguraran, d'acord amb els recursos disponibles, la prestació a l'infant que tinguí les condicions requerides i als responsables de la seva atenció, de l'assistència que se sol·liciti i que sigui adequada a l'estat de l'infant i a les circumstàncies dels seus pares o d'altres persones que en tinguin cura.
3. En atenció a les necessitats especials de l'infant impedit, l'assistència que es presti d'acord amb el paràgraf 2 serà gratuïta sempre que sigui possible, tenint en compte la situació econòmica dels pares o de les altres persones que tinguin cura de l'infant, i serà destinada a assegurar que l'infant impedit tinguí un accés efectiu a l'educació, la capacitació, els serveis sanitaris, els serveis de rehabilitació, la preparació per a l'ocupació i les oportunitats d'esplai i rebí aquests serveis de manera que condueixin l'infant a aconseguir la integració social i el desenvolupament individual, incloent el seu desenvolupament cultural i espiritual, en la màxima mesura possible.

4. Els estats participants promouran, amb el seu esperit de cooperació internacional l'intercanvi d'informació adequada en l'esfera de l'atenció sanitària preventiva i del tractament mèdic, psicològic i funcional dels infants impedits, inclosa la difusió de la informació sobre els mètodes de rehabilitació i els serveis d'ensenyament i formació professional, com també l'accés a aquesta informació per tal que els estats participants puguin millorar-ne la capacitat i els coneixements i ampliar la seva experiència en aquestes àrees. En aquest sentit es tendran especialment en compte les necessitats dels països en vies de desenvolupament.

Article 24

1. Els estats participants reconeixen el dret de l'infant a gaudir del nivell més alt possible de salut i de serveis per al tractament de les malalties i la rehabilitació de la salut. Els estats participants s'esforçaran per assegurar que cap infant no sigui privat del seu dret de gaudir d'aquests serveis sanitaris.
2. Els estats participants asseguraran la plena aplicació d'aquest dret i, en particular, adoptaran les mesures apropiades per:
 - a) Reduir la mortalitat infantil durant la infantesa.
 - b) Assegurar la prestació de l'assistència mèdica i l'atenció sanitària que siguin necessàries a tots els infants, fent esment en el desenvolupament de l'atenció primària de salut.
 - c) Combatre les malalties i la mala nutrició en el marc de l'atenció primària de salut mitjançant, entre altres coses, l'aplicació de tecnologies de fàcil accés i el subministrament d'aliments nutritius adequats i aigua potable, tenint en compte els perills i els riscos de contaminació del medi ambient.
 - d) Assegurar atenció sanitària apropiada a les dones embarassades.
 - e) Assegurar que tots els sectors de la societat, i en particular els pares i els infants, coneguin els principis bàsics de la salut i la nutrició dels infants, els avantatges de l'alimentació materna, la higiene i el sanejament ambiental i les mesures de prevenció d'accidents, tinguin accés a l'educació pertinent i rebin suport en l'aplicació d'aquests coneixements.
 - f) Desenvolupar l'atenció preventiva de la salut, l'orientació als pares i l'educació i els serveis en matèria de planificació de la família.
3. Els estats participants adoptaran totes les mesures eficaces i apropiades possibles per abolir les pràctiques tradicionals que siguin perjudicials per a la salut dels infants.
4. Els estats participants es comprometen a promoure i encoratjar la cooperació internacional amb vista a aconseguir progressivament la plena realització del dret reconegut en aquest article. En aquest sentit, es tendran plenament en compte les necessitats dels països en vies de desenvolupament.

Article 25

Els estats participants reconeixen el dret de l'infant que ha estat internat en un establiment per les autoritats competents per a l'atenció, la protecció o el tractament de la seva salut física o mental, a un examen periòdic del tractament a què estigui sotmès i de totes les altres circumstàncies pròpies del seu internament.

Article 26

1. Els estats participants reconixeran a tots els infants el dret a beneficiar-se de la seguretat social i fins i tot de l'assegurança social, i adoptaran les mesures necessàries per aconseguir la plena realització d'aquest dret d'acord amb la legislació nacional.
2. Les prestacions haurien de concedir-se, quan correspongui, tenint en compte els recursos i la situació de l'infant i de les persones que siguin responsables del manteniment de l'infant, com també qualsevol altra consideració pertinent a una sol·licitud de prestacions feta per l'infant o en el seu nom.

Article 27

1. Els estats participants reconeixen el dret de tot infant a un nivell de vida adequat per al seu desenvolupament físic, mental, espiritual moral i social.
2. Als pares o altres persones responsables de l'infant els incumbeix la responsabilitat primordial de proporcionar dins les seves possibilitats i mitjans econòmics, les condicions de vida que siguin necessàries per al desenvolupament de l'infant.
3. Els estats participants, d'acord amb les condicions nacionals i en proporció als seus mitjans, adoptaran les mesures apropiades per ajudar els pares i altres persones responsables de l'infant a donar efectivitat a aquest dret i, en cas necessari, proporcionaran assistència material i programes de suport, particularment pel que fa a la nutrició, el vestit i l'habitatge.
4. Els estats participants prendran totes les mesures apropiades per assegurar el pagament de la pensió alimentària per part dels pares o altres persones que tinguin la responsabilitat financera de l'infant, tant si viuen en l'estat participant com si viuen a l'estranger. En particular, tenint en compte els casos en què la persona que té la responsabilitat financera de l'infant resideix en un país diferent d'aquell en què resideix l'infant, els estats participants promouran l'adhesió als convenis internacionals o la conclusió dels esmentats convenis, com també la concertació d'altres acords apropiats.

Article 28

1. Els estats participants reconeixen el dret de l'infant a l'educació i amb l'objectiu d'aconseguir progressivament i en condicions d'igualtat d'oportunitats aquest dret hauran, en particular, de:

- Implantar l'ensenyament primari obligatori i gratuït per a tothom.
- Fomentar el desenvolupament, en les seves diferents formes, de l'ensenyament secundari, inclòs l'ensenyament general i professional, fer que en disposin i hi tinguin accés tots els infants i adoptar les mesures apropiades com ara la implantació de l'ensenyament gratuït i la concessió d'assistència financera en cas de necessitat.
- Fer l'ensenyament superior accessible a tothom, sobre la base de la capacitat, per tots els mitjans que siguin apropiats.
- Fer disponibles i accessibles a tots els infants la informació i l'orientació en qüestions educatives i professionals.
- Adoptar mesures per fomentar l'assistència regular a les escoles i reduir les taxes d'abandonament escolar.

2. Els estats participants adoptaran totes quantes mesures siguin adequades per vetllar perquè la disciplina escolar s'administri de manera compatible amb la dignitat humana de l'infant i conformement a la present Convenció.

3. Els estats participants fomentaran i encoratjaran la cooperació internacional en qüestions d'educació, en particular, a fi de contribuir a eliminar la ignorància i l'analfabetisme en tot el món i de facilitar l'accés als coneixements tècnics i als mètodes moderns de l'ensenyament. En aquest sentit, es tendran especialment en compte les necessitats dels països en vies de desenvolupament.

Article 29

1. Els estats participants convenen que l'educació de l'infant haurà d'estar encaminada a:

- El desenvolupament de la personalitat, les aptituds i la capacitat mental i física de l'infant fins al seu màxim potencial.
- El desenvolupament del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals, com també el desenvolupament dels principis consagrats en la Carta de les Nacions Unides.
- El desenvolupament del respecte dels pares de l'infant, de la seva pròpia identitat cultural, del seu idioma i dels seus valors, dels valors nacionals del país en què viu l'infant, del país de què sigui originari i de les civilitzacions diferents de la seva.
- La preparació de l'infant per a una vida responsable en una societat lliure, amb esperit de comprensió, pau, tolerància, igualtat dels sexes i amistat entre tots els pobles, grups ètnics, nacionals i religiosos i persones d'origen indígena.
- El desenvolupament del respecte del medi ambient natural.

2. Res del que es disposa en aquest article o en l'article 28 no s'ha d'interpretar com una restricció de la llibertat dels particulars i de les entitats per establir i dirigir institucions d'ensenyament, a condició que es respectin els principis enunciats en el paràgraf 1 d'aquest article i que l'educació impartida en aquestes institucions s'ajusti a les normes mínimes que prescriu l'Estat.

Article 30

Als estats en què hi hagi minories ètniques, religioses o lingüístiques o persones d'origen indígena, no es negarà a un infant que pertanyi a aquestes minories o que sigui indígena el dret que li correspon, en comú amb els altres membres d'un grup, a tenir la pròpia vida cultural, a professar i practicar la pròpia religió, o a emprar el propi idioma.

Article 31

Els estats participants reconeixen el dret de l'infant al descans i a l'esplai, al joc i a les activitats apropiades a la seva edat i a participar lliurement en la vida cultural i en les arts.

Els estats participants respectaran i promouran el dret de l'infant a participar plenament en la vida cultural i artística i propiciaràn oportunitats apropiades, en condicions d'igualtat, de participar en la vida cultural, artística, recreativa i d'esplai.

Article 32

1. Els estats participants reconeixen el dret de l'infant a estar protegit contra l'explotació econòmica i contra la realització d'una feina que pugui ser perillosa o dificulti la seva educació, o que sigui nociu per a la salut o per al desenvolupament físic, mental, espiritual, moral o social.

2. Els estats participants adoptaran mesures legislatives i administratives, socials i educatives per assegurar l'aplicació d'aquest article. Amb aquest propòsit i tenint en compte les disposicions pertinents d'altres instruments internacionals, els estats participants, en particular:

- fixaran una edat o edats mínimes per a treballar,
- disposaran la reglamentació apropiada dels horaris i de les condicions de treball,

c) estipularan les penes o altres sancions apropiades per assegurar l'aplicació eficaç d'aquest article.

Article 33

Els estats participants adoptaran totes les mesures apropiades, fins i tot mesures legislatives, socials i educatives, per a protegir els infants de l'ús il·lícit dels estupefaents i substàncies psicotròpiques enumerades en els tractats internacionals pertinents, i per a impedir que s'utilitzin infants en la producció i el tràfic il·lícits d'aquestes substàncies.

Article 34

Els estats participants es comprometen a protegir l'infant contra totes les formes d'explotació i abusos sexuals. Amb aquesta finalitat, els estats participants prendran, en particular, totes les mesures de caràcter nacional, bilateral i multilateral que siguin necessàries per impedir:

- La incitació o la coacció perquè un infant es dediqui a qualsevol activitat sexual il·legal.
- L'explotació de l'infant en la prostitució o altres pràctiques sexuals il·legals.
- L'explotació de l'infant en espectacles o materials pornogràfics.

Article 35

Els estats participants prendran totes les mesures de caràcter nacional, bilateral i multilateral que siguin necessàries per impedir el segrest, la venda o la tracta d'infants per a qualsevol finalitat o en qualsevol forma.

Article 36

Els estats participants en la present Convenció protegiran l'infant contra totes les altres formes d'explotació que siguin perjudicials per a qualsevol aspecte del seu benestar.

Article 37

Els estats participants vetllaran perquè:

- Cap infant no es vegi sotmès a tortures ni a penes o a tractes cruels, inhumans o degradants. En particular, no s'imposarà la pena capital ni la de presó perpètua sense la possibilitat d'excarceració per delictes comesos per menors de deu anys d'edat.
- Cap infant no serà privat de la seva llibertat il·legalment o arbitràriament. La detenció, l'empresonament i la presó d'un infant s'utilitzarà tan sols com a mesura de darrer recurs i durant el període més breu que correspongui.
- Tot infant privat de llibertat serà tractat amb la humanitat i el respecte que mereix la dignitat inherent a la persona humana, i de manera que es tinguin en compte les necessitats físiques, socials, culturals, morals i psicològiques de les persones de la seva edat. En particular, tot infant privat de llibertat estarà separat dels adults, llevat que això es consideri contrari a l'interès superior de l'infant, i tindrà dret a mantenir contacte amb la seva família per mitjà de correspondència i de visites, llevat de circumstàncies excepcionals.
- Tot infant privat de la seva llibertat tindrà dret a un ràpid accés a l'assistència jurídica adequada, així com dret a impugnar la legalitat de la privació de la seva llibertat davant un tribunal o una altra autoritat competent, imparcial i independent, i a una ràpida decisió sobre aquesta acció.

Article 38

- Els estats participants es comprometen a respectar i vetllar perquè es respectin les normes de dret internacional humanitari que els són aplicables en els conflictes armats i que siguin pertinents per a l'infant.
- Els estats participants adoptaran totes les mesures possibles per assegurar que les persones que encara no hagin complert els quinze anys d'edat no participin directament en les hostilitats.
- Els estats participants s'abstendran de reclutar per a les forces armades les persones que no hagin complert els quinze anys d'edat. Si recluten persones de més de quinze anys, però de menys de deu anys, els estats participants procuraran donar prioritat a les de més edat.
- D'acord amb les obligacions derivades del dret internacional humanitari de protegir la població civil durant els conflictes armats, els estats participants adoptaran totes les mesures possibles per assegurar la protecció i la cura dels infants afectats per un conflicte armat.

Article 39

Els estats participants adoptaran totes les mesures apropiades per promoure la recuperació física i psicològica i la reintegració social de tot infant víctima de qualsevol forma d'abandonament, explotació o abús, tortura o una altra forma de tracte o penes cruels, inhumanes o degradants, o conflictes armats. Aquesta recuperació i reintegració s'han de dur a terme en un ambient que fomenti la salut, el respecte de si mateix i la dignitat de l'infant.

Article 40

1. Els estats participants reconeixen el dret de tot infant que sigui considerat, acusat o declarat culpable d'infringir les lleis penals a ser tractat de manera apropiada, al foment del seu sentit de la dignitat i del valor, que enforteixi el respecte de l'infant pels drets humans i les llibertats fonamentals de tercers i al fet que es tenguin en compte l'edat de l'infant i la importància de promoure la reintegració de l'infant i que aquest assumeixi una funció constructiva en la societat.

2. Amb aquesta finalitat, i tenint en compte les disposicions pertinents dels instruments internacionals, els estats participants garantirán, en particular que:

a) Cap infant no sigui considerat, acusat o declarat culpable d'infringir les lleis penals per actes o omissions que no estaven prohibits per les lleis nacionals i internacionals en el moment en què es varen cometre.

b) L'infant considerat culpable o acusat d'infringir les lleis penals tenguin almenys les següents garanties:

i) Es presumirà que és innocent mentre no es demostrï la seva culpabilitat d'acord amb la llei.

ii) Serà informat sense demora i directament dels càrrecs que hi ha contra ell i, en casos apropiats, per mitjà dels seus pares o el seu tutor, i disposarà d'assistència jurídica o una altra assistència adequada en la preparació i la presentació de la seva defensa.

iii) La causa serà dirimida sense demora per una autoritat o òrgan judicial competent, independent i imparcial en una audiència equitativa d'acord amb la llei, en presència d'un assessor jurídic o un altre tipus d'assessor adequat, llevat que es consideri que això seria contrari al millor interès de l'infant, tenint en compte en particular la seva edat o situació, els seus pares o tutors.

iv) No serà obligat a prestar testimoni o a declarar-se culpable, interrogar o fer que interroguin testimonis de càrrec i obtenir la participació i l'interrogatori de testimonis en el seu favor en condicions d'igualtat.

v) En cas que es consideri que ha infringit les lleis penals, aquesta decisió, i tota mesura interposada com a conseqüència d'aquesta, serà sotmesa a una autoritat o òrgan judicial superior competent, independent i imparcial, d'acord amb el que prescriu la llei.

vi) L'infant tindrà la lliure assistència d'un intèrpret si no comprèn o no parla l'idioma utilitzat.

vii) Es respectarà plenament la seva vida privada en totes les fases del procediment.

3. Els estats participants prendran totes les mesures apropiades per promoure l'establiment de lleis, procediments, autoritats i institucions aplicables específicament als infants que siguin considerats, acusats o declarats culpables d'infringir les lleis penals i, en particular, examinaran:

a) La possibilitat d'establir una edat mínima abans de la qual se suposarà que els infants no tenen capacitat per infringir les lleis penals.

b) Sempre que sigui apropiat, la conveniència de tractar aquests infants sense recórrer a procediments judicials, respectant plenament els drets humans i les salvaguardes jurídiques.

4. Es disposarà de diverses disposicions, com ara l'atenció, les ordres d'orientació i supervisió, l'assessorament, la llibertat vigilada, l'acolliment familiar, els programes d'ensenyament i formació professional, com també altres possibilitats alternatives a l'internament en institucions i s'assegurarà que els infants siguin tractats de manera apropiada per al seu benestar i que la mesura aplicada guardi proporció tant amb les circumstàncies com amb el delicte.

Article 41

Res de tot quant es disposa en la present Convenció afectarà les disposicions que siguin més convenients per a la realització dels drets de l'infant i que puguin estar recollides a:

a) la legislació d'un estat participant; o

b) el dret internacional vigent en relació amb l'esmentat estat.

SEGONA PART

Article 42

Els estats participants es comprometen a donar a conèixer àmpliament els principis i les disposicions d'aquesta Convenció per mitjans eficaços, tant als adults com als infants.

Article 43

1. Amb la finalitat d'examinar els progressos realitzats en el compliment de les obligacions conretes pels estats participants en la present Convenció s'establirà un Comitè dels Drets de l'Infant que exercirà les funcions que a continuació s'estipulen.

2. El Comitè, l'integraran deu experts de gran integritat moral i reconeguda competència en les esferes regulades per la Convenció. Els membres del Comitè seran elegits pels estats participants entre els seus ciutadans electors i exerciran les seves funcions a títol personal. Es tindrà degudament en

compte la distribució geogràfica i també els principals sistemes jurídics.

3. Els membres del Comitè seran elegits, en votació secreta, d'una llista de persones designades pels estats participants. Cada estat podrà designar una persona escollida entre els propis ciutadans electors.

4. L'elecció inicial es farà com a molt tard sis mesos després de l'entrada en vigor de la present Convenció i ulteriorment cada dos anys. Amb quatre mesos, com a mínim, d'antelació respecte a la data de cada elecció, el secretari general de les Nacions Unides dirigirà una carta als estats participants en la qual els convidi a presentar les seves candidatures en un termini de dos mesos. El secretari general prepararà després una llista en què figuraran per ordre alfabètic totes les persones candidates proposades, amb indicació dels estats participants que els hagin designat i la comunicarà als estats participants en la present Convenció.

5. Les eleccions es faran en una reunió dels estats participants convocada pel secretari general a la seu de les Nacions Unides. En aquesta reunió, en què la presència dels dos terços dels estats participants constituirà quòrum, les persones seleccionades per formar part del Comitè seran aquells candidats que obtindran el major nombre de vots i una majoria absoluta dels vots dels representants dels estats participants presents i votants.

6. Els membres del Comitè seran elegits per un període de quatre anys. Podran ser reelegits si es presenta de nou la seva candidatura. El mandat de cinc dels membres elegits en la primera elecció expirarà al cap de dos anys; immediatament després d'efectuada la primera elecció, el president de la reunió en què es farà aquesta elecció elegirà per sorteig els noms d'aquests cinc membres.

7. Si un membre del Comitè mor o dimiteix o declara que per qualsevol altra causa no pot continuar exercint les seves funcions en el Comitè, l'estat participant que va proposar aquest membre designarà entre els propis ciutadans electors un altre expert per exercir el mandat fins al seu termini, a reserva de l'aprovació del Comitè.

8. El Comitè adoptarà el propi reglament.

9. El Comitè elegirà la seva mesa per un període de dos anys.

10. Les reunions del Comitè es faran normalment a la seu de les Nacions Unides o a qualsevol altre lloc convenient que determini el Comitè. El Comitè es reunirà normalment cada any. La durada de les reunions del Comitè la determinarà i la revisarà, si cal, una reunió dels estats participants en la present Convenció a reserva de l'aprovació de l'Assemblea General.

10 bis. El secretari general de les Nacions Unides proporcionarà el personal i els serveis necessaris per a l'exercici eficaç de les funcions del Comitè establert en virtut de la present Convenció.

11. Amb l'aprovació prèvia de l'Assemblea General, els membres del Comitè establert en virtut de la present Convenció rebran emoluments amb càrrec als fons de les Nacions Unides, segons les condicions que l'Assemblea pugui establir. Els estats participants seran responsables de les despeses dels membres del Comitè en l'exercici de les seves funcions.

12. Els estats participants seran responsables de les despeses fetes en relació amb la realització de les reunions dels estats participants i del Comitè, inclòs el reembossament a les Nacions Unides de qualsevol despesa, com ara despeses de personal i instal·lacions, que facin les Nacions Unides d'acord amb el paràgraf 10 bis del present article.

Article 44

1. Els estats participants es comprometen a presentar al Comitè, per conducte del secretari general de les Nacions Unides, informes sobre les mesures que hagin adoptat per fer efectius els drets reconeguts en la Convenció i sobre els progressos realitzats en la fruïció d'aquests drets: a) en el termini de dos anys a partir de la data en què en cada estat participant hagi entrat en vigor la present Convenció; b) successivament, cada cinc anys.

2. Els informes preparats en virtut del present article hauran d'indicar les circumstàncies i les dificultats, si n'hi ha, que afectin el grau de compliment de les obligacions derivades de la present Convenció. També hauran de contenir informació a bastament perquè el Comitè tenguin informació completa de l'aplicació de la Convenció en el país de què es tracti.

3. Els estats participants que hagin presentat un informe inicial complet al Comitè no han de repetir en successius informes, presentats d'acord amb el que disposa l'incís b) del paràgraf 1, la informació bàsica presentada anteriorment.

4. El Comitè podrà demanar als estats participants més informació relativa a l'aplicació de la Convenció.

5. El Comitè presentarà cada dos anys a l'Assemblea General de les Nacions Unides, per conducte del Consell Econòmic i Social, informes sobre les seves activitats.

6. Els estats participants tendran els seus informes a l'àmplia disposició del públic dels seus països respectius.

Article 45

Amb la finalitat de fomentar l'aplicació efectiva de la Convenció i d'estimular la cooperació internacional en l'esfera regulada per la Convenció:

- a) Els organismes especialitzats, l'UNICEF, i la resta d'òrgans de les Nacions Unides tendran dret a estar representats en l'examen de l'aplicació d'aquelles disposicions de la present Convenció compreses en l'àmbit del seu mandat. El Comitè podrà convidar els organismes especialitzats, l'UNICEF, i altres òrgans competents que consideri apropiats, a proporcionar assessorament especialitzat sobre l'aplicació de la Convenció als sectors que són d'incumbència dels seus respectius mandats. El Comitè podrà invitar els organismes especialitzats, l'UNICEF i altres òrgans de les Nacions Unides que presentin informes sobre l'aplicació d'aquelles disposicions de la present Convenció compreses en l'àmbit de les seves activitats.
- b) El Comitè trametrà, segons consideri convenient, als organismes especialitzats, a l'UNICEF i a altres òrgans competents, els informes dels estats participants que tinguin una sol·licitud d'assessorament o d'assistència tècnica, en què s'indiqui aquesta necessitat, juntament amb les observacions i els suggeriments del Comitè en relació amb aquestes sol·licituds o indicacions.
- c) El Comitè podrà recomanar a l'Assemblea General que demani al secretari general que efectui, en nom seu, estudis sobre qüestions concretes relatives als drets de l'infant.
- d) El Comitè podrà formular suggeriments i recomanacions generals basades en la informació rebuda en virtut dels articles 44 i 45 de la present Convenció. Els suggeriments esmentats i les recomanacions generals s'hauran de trametre als estats participants interessats i notificar-se a l'Assemblea General juntament amb els comentaris dels estats participants.

TERCERA PART

Article 46

La present Convenció estarà oberta a la firma de tots els estats.

Article 47

La present Convenció estarà subjecta a ratificació. Els instruments de ratificació es dipositaran a la Secretaria General de les Nacions Unides.

Article 48

La present Convenció estarà oberta a l'adhesió de qualsevol estat. Els instruments d'adhesió seran dipositats a la Secretaria General de les Nacions Unides.

Article 49

1. La present Convenció entrarà en vigor el trentè dia següent a la data en què hagi estat dipositat l'instrument de ratificació o d'adhesió a la Secretaria General de les Nacions Unides.
2. Per a cada estat que ratifiqui la Convenció o s'hi adhereixi després d'haver dipositat l'instrument de ratificació o d'adhesió, la Convenció entrarà en vigor el trentè dia després del dipòsit per aquest estat del seu instrument de ratificació o adhesió.

Article 50

1. Tot estat participant podrà proposar una esmena i dipositar-la a la Secretaria General de les Nacions Unides. El secretari general comunicarà l'esmena proposada als estats participants i els demanarà que li notifiquin si desitgen que es convoqui una conferència d'estats participants amb la finalitat d'exa-

minar la proposta i sotmetre-la a votació. Si dins els quatre mesos següents a la data d'aqueixa notificació un terç, almenys, dels estats participants, es declara a favor d'aquesta convocatòria, el secretari general convocarà una conferència amb el patrocini de les Nacions Unides. Tota esmena adoptada per la majoria dels estats participants, presents i votants en la conferència, serà sotmesa pel secretari general a tots els estats participants, per a la seva acceptació.

2. Tota esmena adoptada conformement al paràgraf 1 del present article entrarà en vigor quan hagi estat aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides i hagi estat acceptada per una majoria de dos terços dels estats participants.

3. Quan les esmenes entrin en vigor seran obligatòries per als estats participants que les hagin acceptades, mentre que la resta d'estats participants, continuaran obligats per les disposicions de la present Convenció i per les esmenes anteriors que hagin acceptat.

Article 51

1. El secretari general de les Nacions Unides rebrà i comunicarà a tots els estats el text de les reserves formulades per l'estat en el moment de la ratificació o de l'adhesió.

2. No s'acceptarà cap reserva incompatible amb la finalitat i el propòsit de la present Convenció.

3. Tota reserva es podrà retirar en qualsevol moment per mitjà d'una notificació feta a aquest efecte i dirigida al secretari general de les Nacions Unides, el qual n'informarà tots els estats. Aquesta notificació produirà efecte en la data de la recepció per part del secretari general.

Article 52

Tot estat participant podrà denunciar la present Convenció mitjançant notificació feta per escrit al secretari general de les Nacions Unides. La denúncia produirà efecte un any després de la data en què la notificació hagi estat rebuda pel secretari general.

Article 53

Es designa dipositori de la present Convenció el secretari general de les Nacions Unides.

Article 54

L'original de la present Convenció, els textos de la qual en àrab, xinès, espanyol, francès, anglès i rus són igualment autèntics, es dipositarà a la Secretaria General de les Nacions Unides.

FONTS

- 1) *Drets humans. Recopilació dels principals textos relacionats amb la protecció dels drets fonamentals dels éssers humans*. Palma: Consell de Mallorca, 1998.
- 2) *Els drets de l'infant*. Barcelona: Publicacions del Parlament de Catalunya, 1998.
- 3) *Los derechos del niño*. Opuscle informatiu núm. 10. Ginebra: Nacions Unides, 1997.
- 4) *Convention relative aux droits de l'enfant*. Text oficial francès. Nova York-Ginebra: Nacions Unides, 1989.

Palma, juliol de 2000
Dipòsit legal: PM- 1459-2000